



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на отбраната

София, п.к.1092, ул. "Дякон Игнатий" № 3; тел.: 02 / 92 20922; факс: 02 / 987 96 93

ПРОЕКТ ЗА ИНВЕСТИЦИОНЕН РАЗХОД

**ПРИДОБИВАНЕ НА БРЕГОВИ ПРОТИВОКОРАБНИ РАКЕТНИ
КОМПЛЕКСИ ЗА ВМС**

София
2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	3
1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	4
1.1. Наименование на проекта.....	4
1.2. Основание за разработване.....	4
1.3. Цел на проекта	4
1.4. Способности, постигани с реализацията на проекта	5
1.5. Задачи на проекта	5
1.6. Проектна готовност	5
1.7. Основни допускания.....	6
2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРИДОБИВАНЕ НА НОВИ БРЕГОВИ ПРОТИВОКОРАБНИ РАКЕТНИ КОМПЛЕКСИ ЗА НУЖДИТЕ НА ВОЕННОМОРСКИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	6
2.1. Задачи на ВМС.....	6
2.2. Дефицит от способности.....	7
2.3. Възможности на Военноморските сили за гарантиране на националната сигурност	9
2.4. Външнополитически фактори	9
3. ОБХВАТ	10
3.1. Основни изисквания	10
3.2. Конфигурация	11
3.3. Допълнителни изисквания.....	14
3.4. Времеви параметри.....	14
4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА	14
5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ	17
5.1. Стойност на проекта на международен договор BU-P-AAL	17
5.2. Стойност на проекта на международен договор BU-P-LBR.....	18
5.3.Източници на финансиране на проекта	19
6. РИСКОВЕ	19

УВОД

Военноморските сили, като част от Въоръжените сили на Република България, изпълняват основни дейности по гарантиране на националния суверенитет самостоятелно или във взаимодействие с останалите видове въоръжени сили и/или в коалиционен формат.

В системата на колективната сигурност на НАТО и ЕС, акваторията на Черно море има важно гео-стратегическо значение, което поставя акцент върху засиленото постоянно морско присъствие и контрол в района.

В изпълнение на задачите в коалиционен формат, Военноморските сили на Република България следва да изпълнят поетите съюзнически ангажименти по придобиване и развиване на съвременни способности, които да гарантират морския суверенитет на страната.

Основен дял в изграждането на отбранителните способности на Военноморските сили имат бреговите противокорабни ракетни комплекси, които са предназначени самостоятелно или във взаимодействие с ударните сили да водят бойни действия против надводен противник. Поради уникалните си способности, същите формират гръбнака на бреговата отбрана и защита на морските ни граници от море.

Проектът за инвестиционен разход е разработен във връзка с реализирането на проект „Придобиване брегови противокорабни ракетни комплекси“ за нуждите на Военноморските сили, изпратеното от Министерството на отбраната до правителството на САЩ Писмо-заявка за предоставяне на оферта (Letter of Request for Letter of Offer and Acceptance – LOR for LOA) и получени проекти за международни договори (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-AAL от 25.08.2025 г. и BU-P-I.BR от 29.09.2025 г.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Наименование на проекта

Придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси за Военноморските сили.

1.2. Основание за разработване

Настоящият проект за инвестиционен разход е разработен в изпълнение на:

- чл. 16, т.7а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;
- „Ръководство за проектно управление на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия“;
- „План за развитие на въоръжените сили на Република България до 2026“;
- „Програма за развитие на отбранителните способности на Въоръжените сили на Република България 2032“;
- „Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г.“
- Проект на международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-AAL от 25.08.2025 г., получен от правителството на САЩ;
- Проект на международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-LBR от 29.09.2025 г., получен от правителството на САЩ.

1.3. Цел на проекта

С реализиране на проект „Придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси“ за ВМС ще се осигури постигането на следните цели:

- технологично обновяване и развитие на ракетното въоръжение, с цел развиване на способности, свързани с гарантиране на морския суверенитет на страната;
- изпълнение на ангажименти по Цел M3201N „Бойни действия против надводен противник“ (ABOVE WATER WARFARE) и Цел M1501N „Военноморски способности с нарастваща степен на готовност“ (DEPLOYABLE GRADUATED READINESS CAPABILITIES – MARITIME) от пакет ЦС-2025;
- осигуряване на заложения в Програма 2032 национален принос за Алианса, чрез фокусиране върху мерките за повишаване на сигурността, адаптираното предно присъствие на НАТО в Черно море и върху участието с боеспособни формирования в инициативите на НАТО.

1.4. Способности, постигнати с реализацията на проекта

С придобиването на нови брегови противокорабни ракетни комплекси, с голям радиус на действие, ВМС ще разшири спектъра от изпълнявани задачи в национален и колективен формат, чрез които ще се генерират нови способности по възпиране и отбрана в националните морски пространства на Република България.

Същевременно ще се създадат условия за изпълнение на изискванията на НАТО за оперативна и технологична съвместимост и за разширяване на приноса на ВМС към колективната отбрана.

1.5. Задачи на проекта

Основната задача на проекта за инвестиционен разход е да създаде условия за реализация на проект „Придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси“ за нуждите на Военноморските сили на Република България.

За нейното постигане се решават следните частни задачи:

- определяне на обхвата на проекта;
- определяне на времевите параметри за реализация на проекта;
- определяне на финансовата рамка на проекта.

Решаването на посочените задачи ще способства за вземане на информирано решение от Народното събрание относно реализацията на проекта за придобиването на брегови противокорабни ракетни комплекси за нуждите на Въоръжените сили.

1.6. Проектна готовност

За подготовката на проекта за инвестиционен разход са изготвени следните основни документи:

- Военно икономически анализ за проект „Придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси“ - приет на Съвет по въоръженията с протокол №10/28.11.2022 г.;
- Предложение за инициране на проект - прието на проведеното на 19.07.2023 г. заседание на Борда за управление на портфолиото от проекти, обективизирано в протокол рег.№ РД-94-12/08.08.2023 г., утвърден от министъра на отбраната. Проектът е включен в Портфолиото от проекти на Министерство на отбраната.;
- Документ за инициране на проект и приложенията към него - приет с протокол от проведено заседание на 18.08.2023 г. на БОРД за управление на проекта;
- Сравнителен анализ на противокорабни ракети по основни тактико-технически данни;
- Сравнителен анализ на противокорабни ракети по отношение на

системите за насочване на противокорабните ракети;

- Доклад от председателя на борда за управление на проекта, относно вариантите за реализация на проекта;

- Писмо-заявка за предоставяне на оферта (Letter of Request for Letter of Offer and Acceptance – LOR for LOA) – относно реализация по програма FMS за NSM на „Kongsberg Defense and Aerospace“;

- получени от Офиса за отбранително сътрудничество към Посолството на САЩ в Република България – Проект за международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-AAL от 25.08.2025 г. и Проект на международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-LBR от 29.09.2025 г.

В случай, че настоящият Проект за инвестиционен разход бъде приет от Народното събрание, Министерството на отбраната, в изпълнение на Конституцията на Република България, ще внесе за ратификация в Народното събрание международен договор LOA BU-P-AAL и международен договор BU-P-LBR.

1.7. Основни допускания

- за периода на придобиване и оперативно използване на новите брегови противокорабни ракетни комплекси, Република България ще продължи да бъде пълноправен и лоялен член на НАТО и ЕС;

- обхватът и сложността на задачите на българските ВМС няма да намаляват;

- ще се засилва необходимостта от оперативна съвместимост и участие на формирования от въоръжените сили в коалиционни и съюзни операции;

- ще бъдат осигурени необходимите финансови средства, съобразно проекта на международните договори LOA BU-P-AAL и BU-P-LBR, предложени от правителството на САЩ.

2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРИДОБИВАНЕ НА НОВИ БРЕГОВИ ПРОТИВОКОРАБНИ РАКЕТНИ КОМПЛЕКСИ ЗА НУЖДИТЕ НА ВОЕННОМОРСКИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

2.1. Задачи на ВМС

Задачите, изпълнявани от Военноморските сили, свързани с гарантирането на националния суверенитет и независимост, защита на териториалната цялост на страната включително и в условията на чл. 5 от Вашингтонския договор, са следните:

- непрекъснато наблюдение и оповестяване за обстановката в морските пространства, контрол на корабоплаването, защита на морските комуникации и стопанската дейност на море;

- участие в провеждането на съвместни, с останалите видове въоръжени сили, операции за отбрана на територията и морските пространства на Република България;

- участие в отбранителни операции, провеждани в системата на колективната отбрана.

За гарантиране на морския суверенитет на Република България, като част от Военноморските сили включени в системата за брегова отбрана, бреговите противокорабни ракетни комплекси, изпълняват следните задачи:

- въздействие по морски и наземни цели извън зоната на радиолокационната видимост и изпълнение на задачи с голям радиус на действие, чрез използване на системи за комуникация и обмен на данни в реално време, както между отделните оръжейни системи, така и с центровете за командване и управление;

- защитата на военноморските бази, пристанища и пунктовете за маневрено базиране от непосредствени удари и операции с използването на плавателни платформи в прилежащата зона от Черно море;

- участие в осигуряване прикритието на развърщането от пунктовете за базиране и завръщането в тях на корабните сили на ВМС;

- въздействие по обекти и цели с голям набор от високоточни оръжия с различни сензори и системи за управление;

- участие в отразяването на морски десантни операции по западната част на Черно море;

- участие в защитата на критичната инфраструктура;

- участие в защитата на морските комуникации и стопанската дейност на море;

- участие в защитата на търговските морски пътища.

2.2. Дефицит от способности

При кризи от военен характер, бреговите противокорабни ракетни комплекси самостоятелно или във взаимодействие с огневите средства базирани на корабни платформи, играят основна роля при изпълнението на задачи по възпиране и отбрана, и защита на морския суверенитет на Република България.

Наличния във Военноморските сили брегови противокорабен ракетен комплекс (ПБРК) 4К51 Рубеж „Э“ е доставен от бившия СССР и е на въоръжение от края на 80-те години на миналия век, като основното му оборудване, противокорабните ракети П-15У „Термит“ (обозначение по стандартите на НАТО SS-N-2 „Styx“) и съпътстващото оборудване на

комплекса са морално остарели и значително отстъпват по способности на съвременните такива.

Техническите възможности на противокорабните ракети значително отстъпват на новите образци противокорабни ракети. От една страна голямата височина на полета прави ракетата лесно видима за откриване и противодействие от съвременните средства за противоракетна и противовъздушна отбрана, а от друга страна, малката дистанцията за огнево въздействие изключва възможността за съпровождане и поразяване на корабни платформи, чиито системи за наблюдение осигуряват откриване и целеуказване на дистанции значително превъзхождащи бойните ѝ показатели. Допълнителен проблем са ограничените наличности от противокорабни ракети, чието производството отдавна е преустановено.

Изтеклият жизнен цикъл на комплекса, спряното производство на резервни части за него, както и влошените отношения с Руската федерация сами по себе си изключват възможностите, не само за модернизация и подобряване на тактико-техническите параметри, но и за осигуряване експлоатацията на ракетното въоръжение.

В допълнение системите за управление и насочване на ПБРК 4К51 Рубеж „Э“ са изцяло аналогови и не са оперативно съвместими със системите на НАТО, което прави невъзможно неговото участие при провеждането на съюзна операция.

Всичко това значително редуцира възможностите при използване на ПБРК 4К51 Рубеж „Э“ и води до натрупването на значителен дефицит от способности за ефективна отбрана и водене на бойни действия срещу надводен противник.

С придобиването на нова мобилна система за брегова защита, базирана на противокорабни крилати ракети, съвременни образци, ще се преодолее дефицита от способност за съпровождане и поразяване на корабни платформи на дистанции значително превъзхождащи тези на наличния ПБРК 4К51 Рубеж „Э“ и покриващи националните морски пространства на Република България.

За достигане на ефективна защита на морския суверенитет и изпълнението на задачите на ВМС по мисия „Отбрана“, с оглед на трайно влошената среда за сигурност и изостреното военно противопоставяне в Черно море се налага търсене на комплексен подход за осигуряване на ефективната охрана и отбрана на морските пространства в дълбочина, удовлетворяваща националните интереси и допринасяща за системата за колективна сигурност в рамките на НАТО и ЕС.

Имено преодоляването на недостига на оперативни способности в национален и съюзен формат налага замяната на ПБРК „4К-51 Рубеж Э“ с нов,

съвременен и оперативно съвместим със системите на НАТО брегови противокорабен ракетен комплекс.

2.3. Възможности на Военноморските сили за гарантиране на националната сигурност

2.3.1. Принос към националната сигурност.

С придобиването на нови брегови противокорабни ракетни комплекси за ВМС ще се доразвият способностите по възпиране и отбрана в националните морски пространства и гарантиране на морския суверенитет на Република България.

Ефективността от използването на противокорабните ракетни комплекси се доказва във военния конфликт между Русия и Украйна. Пример за това е точността при поразяването на руският крайцер Москва, което оказва възпиращ ефект от последващи действия на корабите от Черноморския флот на Руската федерация в националните морски пространства на Украйна, попадащи в обхвата на бреговата система за отбрана.

В допълнение придобиването на нови съвременни образци брегови противокорабни ракетни комплекси ще позволи извеждането от експлоатация на противокорабния ракетен комплекс “РУБЕЖ-Э” – руско производство, с което в значителна степен ще бъде преодоляна зависимостта от доставки на запасни/резервни части от Руската федерация, за поддръжка на материалната част, като същевременно значително ще бъдат увеличени бойните способности на ракетното въоръжение.

2.3.2. Принос за изпълнение на заложения от НАТО пакет „Цели за способности 2025”

Реализирането на проекта ще осигури способности, свързани с гарантиране на морския суверенитет на страната, изпълнение на ангажменти във връзка със заложения от НАТО стандарти, както и за изпълнение на Цел за способности M 3201N водене на бойни действия срещу надводен противник (ABOVE WATER WARFARE) и Цел M1501N „Военноморски способности с нарастваща степен на готовност” (DEPLOYABLE GRADUATED READINESS CAPABILITIES – MARITIME) от пакет ЦС 2025 за ВМС.

2.4. Външнополитически фактори

В резултат на всичките замразени и активни конфликти в черноморския регион през последното десетилетие се наблюдава тенденция на засилване на милитаризацията. Това от своя страна води до влошаване на средата за сигурност в Черно море, като Руската федерация се стреми да промени баланса на силите в своя полза.

Войната между Руската федерация и Украйна е основния фактор за влошаване на средата за сигурност в Черноморския регион. Възникналите в последните години заплахи, прераснали в следствие във военни и невоенни конфликти с различна интензивност, изправят Военноморските сили пред различни предизвикателства, които изискват внимателно планиране и изграждане на способности за адекватен отговор.

Навлизането на нови технологии и по-нататъшното усъвършенстване на ракетното оръжие доведе до увеличаване на разстоянията за нанасяне на ракетни удари, повишаване на точността, нарастване на мобилността и повишаване на мощността на средствата за поразяване, което води до повишаване на риска към всички нации на Алианса.

Всичко това от своя страна все повече засилва ролята, мястото и значението на противокорабните ракетни комплекси от ВМС на Република България, като гарант на морския суверенитет и защитата на територията на страната.

3. ОБХВАТ

Процесът за придобиване на нови брегови противокорабни ракетни комплекси за Военноморските сили, приоритизиран, като трети по важност в „Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г.“ е стартиран като проект през 2023 г. С придобиването на противокорабен ракетен комплекс с голям радиус на действие, притежаващ възможности за пробив на средствата за противоракетна отбрана, противовъздушна отбрана и радиоелектронна борба на противника, ще се повишат способностите на ВМС за водене на борба с надводен противник на дистанции зад пряката радиолокационна видимост.

3.1. Основни изисквания

Бреговите противокорабни ракетни комплекси трябва да поддържат способности за откриване, съпровождане и поразяване на надводни цели на море и на стационарни цели на земната повърхност, зад пряката радиолокационна видимост, денем и нощем, при всякакви метеорологични условия и в сложна радиоелектронна обстановка.

Да са проектирани на базата на стандартни интерфейси, модулна структура и отворена архитектура, които да гарантират независимост от структурни и технологични промени. Да са интегрирани с автоматизирана система за оперативно дистанционно управление, контрол и наблюдение от мултифункционалните конзоли на статуса на оръжието, за обезпечаване непрекъснатия обмен на данни за проследяване на целите и за навигационната обстановка. За управление на стрелбата да има възможност данните да постъпват от сензорите за наблюдение чрез системите Link 16, или ръчно. Да

позволяват автоматично топогеодезическо привързване на всички негови елементи от бойния ред. Да имат възможност за транспортиране по железопътен, въздушен и воден транспорт. Да бъде осигурена електрическа, техническа и противопожарна безопасност на личния състав при всички условия на работа с комплекса. Да имат ниски експлоатационни разходи, ниски разходи за логистична поддръжка, както и възможност за надграждане/модернизация на съставните елементи и системи през целия им жизнен цикъл.

Противокорабните ракети трябва да осигуряват дистанция на поразяване не по-малко от 180 км. Да има оптимизиран профил на траекторията на полета с ниска височина – до 2-3 метра над морското равнище. Да притежават разделителна способност и селективност на целите, висока дозвукова (0,9 М) скорост, способност за преодоляване на противоракетната отбрана (ПРО) на противника и използване във всякакви метеорологични условия с вероятност за попадение (без отчитане на противодействие) не по-малка от 0,9 (по техническия формуляр). Главата за самонасочване да има възможност за инерциално, GPS, пасивно търсене и откриване на цели и автоматично планиране на атаката. Същите да са разположени в транспортно-пускови контейнери (ТПК) предназначени за транспортиране, съхранение и изстрелване на ракетите.

Щатните платформи за придвижване трябва да бъдат колесни самоходни шасита с висока проходимост, с голям пробег от не по-малко от 300 км без дозареждане и с колесна формула 6х6 или 8х8 (което е приложимо), в съответствие с всички изисквания и препоръки на производителя на оригинално оборудване (OEM).

3.2. Конфигурация

Конфигурацията на бреговите противокорабни ракетни комплекси, базирани на противокорабна ракета NSM, съгласно получените от правителството на САЩ проекти за международни договори BU-P-AAL и BU-P-LBR са съобразени с изискванията, посочени в предоставеното писмо заявка за оферта и включват противокорабни ракети, оборудване, щатни платформи за придвижване, резервни части, обучение, оборудване за обучение, оборудване за логистична поддръжка, документация, услуги и комуникации, както следва:

По проект за международен договор BU-P-AAL:

- 3 (три) Мобилни центъра за управление на огъня (FCC) със система за командване и управление, включително и интегрирана комуникационна подсистема (SATCOM, DataLink, VHF, UHF, HF, Wi-Fi, когато е приложимо) и софтуер за командване и управление (C2), необходим за интегрирането на системата;

- 4 (четири) Мобилни пускови установки (MLV), всяка от които е предназначена за 4 (четири) ракети, независим източник на електрозахранване и разпределителен блок, комуникационна подсистема (SATCOM, DataLink, VHF, UHF, HF, Wi-Fi, когато е приложимо), софтуер за командване и управление (C2), необходим за интегрирането на системата и локална система за изстрелване;

- 4 (четири) Транспортно-зареждащи машини (TLV) със система за зареждане/разреждане на ракетите, комуникационна подсистема (VHF, UHF, HF както е приложимо), всяка с мобилно ремарке за поддръжка и резервен електрогенератор;

- 16 (шестнадесет) Тактически противокорабни ракети NSM (NAVAL STRIKE MISSILE, TACTICAL) разположени в ТПК;

- 1 (една) Практическа противокорабна ракета – с възможност на „предварително задаване на траекторията“ (NAVAL STRIKE MISSILE, TELEMETERED), разположена в ТПК за подпомагане на първоначалното тестване на системата на Купувача, и да се демонстрира целият експлоатационен цикъл на доставената система за брегова отбрана;

- 1 (една) Практическа противокорабна ракета – с учебна бойна част (NAVAL STRIKE MISSILE, OPERATIONAL, INERT), разположена в ТПК, за функционални проверки на системата за управление на огъня, както и обучение на операторите на системата;

- 2 (две) Практически противокорабни ракети – „габаритно-теглови макет“ (NAVAL STRIKE MISSILE, HANDINLING, INERT), разположени в ТПК, за подпомагане на обучението на експлоатиращия личен състав за боравене и зареждане на ракети.

В обхвата на договора е предвидено доставка на:

- класифициран софтуер, необходим за подпомагане на експлоатацията и поддръжката на Системата за брегова отбрана, който ще бъде интегриран, инсталиран и доставен със самата система;

- класифицирана и неклассифицирана техническа литература и документация, включително бъдещи издания и инструкции за безопасност/технически инструкции, свързани с експлоатацията и поддръжката на системата;

- приложения и оборудване за обучение (тренировъчни конзоли, компютри) на операторите и поддържащия личен състав;

- инструменти и спомагателно оборудване за диагностика и настройка, техническо обслужване, като и необходимия софтуер за поддържане на работата и поддръжката на противокорабна ракета NSM и системата;

- комплект резервни части и консумативи за осигуряване поддръжката на елементите на системата за период от 2 години;
- мобилни полеви работилници за ремонт и/или възстановяване на бойни повреди;
- комплект за поддръжка включващ резервни части, консумативи, оборудване и ремонтни инструменти включително и документация за диагностика и настройка, оборудване/устройства за ремонт, аксесоари и устройства за проверка и осигуряване поддръжката на елементите на системата за период от 2 години;
- списъци с технически данни, списъци с части включващи стокови номера на NATO (NSNs) и очаквани експлоатационни срокове.

По проект на международен договор BU-P-LBR, с цел осигуряване на защитена мрежова свързаност на комплекса за обмен на информация с въздушни и надводни платформи във формата на Link-16, и осигуряване на мрежова, защитена, адаптивна комуникация за управление, ситуационна осведоменост, целеуказване и целеразпределение, на различните военни средства е предвидено придобиване на Мултифункционалната система за обмен на информация (Multifunctional Information Distribution System – MIDS JTRS) със следните компоненти:

- 3 (три) броя Многофункционална система за обмен на информация – блоково надграждане 3 (Multifunction Information Distribution System - Joint Tactical Radio System (MIDS-JTRS) (BU3)) ;
- устройства за зареждане на криптографски ключове AN/PYQ-10 и карти KOV-21 (SIMPLE KEY LOADER);
- оборудване за диагностика и поддръжка на MIDS-JTRS;
- след гаранционен ремонт и/или подмяна на комуникационно, електронно и метеорологичното оборудване (R+R COMM/ELECT/METEOR EQUIPMENT);

В проектите на международните договори BU-P-AAL и BU-P-LBR е включено:

- обучение на личен състав за експлоатация и техническа поддръжка на всички типове машини и системи;
- първоначална логистична поддръжка за подпомагане на процеса по усвояване на експлоатацията и поддръжката на системите и машините;
- първоначална инженерна и програмна техническа поддръжка, подпомагаща процеса по усвояване на експлоатацията.

3.3. Допълнителни изисквания

В допълнение към това:

- Работата на компонентите и системите от комплекта на бреговите противокорабни ракетни комплекси трябва да се осигурява от автономно захранване, с възможност за захранване и от промишлената електрическа мрежа (три фази 230/400 V, 50 Hz);

- Бреговите противокорабни ракетни комплекси да бъдат неупотребявани, рециклирани и да имат срок на експлоатация – не по-малко от 25 години и възможност за гаранционно и следгаранционно обслужване;

- Климатико-механичен профил на експлоатация трябва да позволява нормално функциониране при температура на околната среда от минус 25° C до плюс 50° C, скорост на вятъра до 25 m/s, влажност до 95% в приморска зона, както и съхранение в неклиматизирани помещения. Системите за осигуряване на условията за обитаемост в работните помещения/кабините да имат отопление, вентилация и климатизация като трябва да поддържат в тях температура не по-ниска от +15°C при температура на обкръжаващия въздух - 25°C и +25°C при температура на външния въздух +50°C. Да бъде осигурена електрическа, техническа и противопожарна безопасност на личния състав при всички условия на работа.

3.4. Времеви параметри

Съгласно предоставената информация посочена в проекта за международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-AAL от 25.08.2025 г., при подписване на договор, са посочени конкретни периоди за доставка на оборудването, като за краен срок е посочено третото тримесечие на 2030 г.

Съгласно предоставената информация посочена в проекта за международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-LBR от 29.09.2025 г., при подписване на договор, са посочени конкретни периоди за доставка на оборудването, като за краен срок е посочено второто тримесечие на 2028 г.

4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА

Възможните варианти за реализация на проект, съгласно „Ръководство за проектно управление в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия“, са следните:

- Разработване и производство на нов/и продукти;
- Модернизация на продукт/и или производство по лиценз;
- Придобиване чрез закупуване на нов/и продукт/и или втора употреба;
- Наемане, дарение или предоставяне за безвъзмездно ползване на продукт/и;

- Придобиване чрез участие в международни проекти по линия на НАТО, ЕС, двустранни и многонационални инициативи;
- Комбинация на два или повече варианта.

С оглед на избор на оптимален вариант за реализация на проектното предложение, във ВИА е извършен SWOT анализ на горепосочените варианти, на базата на който са направени следните изводи относно предпочитаните варианти за изпълнение на проекта.

- Вариантът „Разработване и производство на нов/и продукт/и“ е **неприложим**;

- Вариантът „Придобиване чрез закупуване на нов/и продукт/и или втора употреба“ в частта си **„Придобиване чрез закупуване на нов/и продукт/и“ е приложим за такъв тип отбранителни продукти**. Този вариант безспорно е най-скъп, но покупката на нови продукти би допринесъл за придобиване на качествено нови способности и включва придобиване на съвременни и сложни в технологично отношение системи;

- Подвариантът „Придобиване чрез закупуване на продукт/и втора употреба“ е **приложим, но с известни условия**. Той изисква първоначално по-малко разходи за закупуване, но впоследствие изисква значителни средства и административни усилия за поддържане на техническото състояние, за удължаване на жизнения цикъл и за евентуална бъдеща модернизация.

- Вариантът „Придобиване чрез участие в международни проекти по линия на НАТО, ЕС, двустранни и многонационални инициативи“ **също е реално приложим**. Той се покрива в голяма степен с варианта „Придобиване чрез закупуване на нов/и продукт/и“, но има две други основни преимущества – използва се експертизата на агенциите на НАТО (NSPA), като орган провеждащ обществената поръчка, или на Отдела за военно сътрудничество към посолството на САЩ и гарантира пълно осигуряване на логистичната поддръжка през целия жизнен цикъл на продукта. Това дава основание да се смята, че е възможно договаряне на по-ниска цена на продукта, макар и при известно забавяне на проекта.

- Вариантът „Комбинация на варианти“, който представлява комбинация от два и повече варианта **не е приложим**.

Може да направим обобщението, че **вариантът с покупката на нови продукти – системи С2 и брегови ракетни системи за ВМС, би допринесъл най-бързо за придобиване на нови способности**, защото включва придобиване на съвременни в технологично и функционално отношение брегови противокорабни ракетни комплекси със съвременни системи за разузнаване, модерни системи за командване и управление на противокорабните средства и пълноценно интегриране в системата на НАТО.

Екипната структура на проекта извърши анализ на възможните правни подходи за реализация на проекта, свързани с прилагането на нормативната база за придобиването на отбранителни продукти, като разгледа следните възможности от една страна за прилагане на разпоредбите на ЗОП и приложимото законодателство в областта на обществените поръчки и от друга страна сключването на договор за реализация на проекта по изключенията на ЗОП, а именно:

- чрез сключване на международен договор „Правителство-Правителство“ по реда на Закона за международните договори на Република България при съобразяване на Закона за обществените поръчки и приложимото право на ЕС (в това число и придобиване по Програмата за чуждестранни военни продажби на правителството на САЩ - Foreign Military Sales (FMS));

- чрез използване услугите на структурите/агенциите на НАТО за поддръжка и снабдяване (NSPA, NCIA и др.);

- чрез използване на други правни възможности за реализиране на проекта, с оглед конкретните фактически обстоятелства, включително и прилагане на общия ред и изключенията на ЗОП;

В анализа извършен от екипната структура са отчетени всички аспекти, свързани с реализацията на проекта, като:

- мащаб;
- време за реализация;
- комплексност;
- значимост за системата за национална сигурност;
- възможности за стратегическо партньорство;
- оперативна и техническа съвместимост със съюзниците от НАТО и ЕС.

Отчетена е и необходимостта от доставка и интеграция на системи за опознаване „свой-чужд“, системи за прецизна навигация, тактически линии за обмен на данни Link 16 и други (PPS, COMSEC Encryptors, Tactical Data Link, and the missiles TacNet 1.5 encryptors), които представляват класифицирано комуникационно оборудване (Communication Security - COMSEC) и могат да се придобият само от правителството на САЩ, по програмата FMS. Същото изрично е посочено в т. C4.3.5.2. „FMS Only List“ (<https://sam.mil/chapter/chapter-4#C4.4.>) на Ръководството за управление на подпомагането в областта на сигурността (E-Security Assistance Management Manual – E-SAMM). Това обстоятелство, в съчетание с факта, че NSM е единствената противокорабна ракета с пасивна глава за самонасочване, но не се произвежда в страните-членки на ЕС, на практика дават предимство на подхода за придобиване посредством договор „Правителство-Правителство“ (в това число и с правителството на САЩ по програмата FMS).

С утвърждаване от министъра на отбраната на Република България на протокол №16/02.09.2024 г. от заседание на политико-военната направляваща работна група е прието придобиването на брегови противокорабни ракетни комплекси за ВМС, базирани на тактическа ракета NSM, да бъде реализирано, чрез сключване на международен публичен договор с правителството на САЩ (по Програмата за чуждестранни военни продажби на правителството на САЩ - Foreign Military Sales (FMS)) по реда на Закона за международните договори на Република България при съобразяване на Закона за обществените поръчки и приложимото право на ЕС.

5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

5.1. Стойност на проекта за инвестиционен разход съгласно проект на международен договор BU-P-AAL

В отговор на изпратено от Министерството на отбраната Писмо-заявка за предоставяне на оферта (Letter of Request for Letter of Offer and Acceptance – LOR for LOA) за придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси базиран на противокорабна ракета Naval Strike Missile, както и проект за международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-AAL от 25.08.2025 г., общата прогнозна стойност е \$205 859 162 (176 194 857€) без ДДС, разпределени както следва:

- Прогнозна цена - \$193 991 989 (166 037 743 €) без ДДС;
- Административна такса - \$6 207 743 (5 313 208 €) без ДДС;
- Транспорт - \$5 659 430 (4 843 906 €) без ДДС;

Общата прогнозна стойност в евро е изчислена при курс на щатския долар 1\$=0,8559€, към дата 07.01.2026 г.

5.1.1. Начин на плащане

В резултат на получената информация от проект на договор BU-P-AAL от 25.08.2025 г., е предвидено заплащането да се извърши за период от 8 (осем) години след подписването на договор, с разпределение на плащанията, както следва:

№ по ред	Дата, месец, година	Необходими финансови средства в щатски долари (без ДДС)	Необходими финансови средства в евро (без ДДС)
1	Първоначална (авансова) вноска	\$2 267 104	1 940 414€
2	15 юни 2026	\$191 892	164 240€
3	15 септември 2026	\$352 369	301 593€
4	15 декември 2026	\$546 380	467 646€
5	15 март 2027	\$707 970	605 952€
6	15 юни 2027	\$893 453	764 706€
7	15 септември 2027	\$1 060 749	907 895€

№ по ред	Дата, месец, година	Необходими финансови средства в щатски долари (без ДДС)	Необходими финансови средства в евро (без ДДС)
8	15 декември 2027	\$1 364 069	1 167 507€
9	15 март 2028	\$1 654 549	1 416 129€
10	15 юни 2028	\$1 957 240	1 675 202€
11	15 септември 2028	\$2 352 583	2 013 576€
12	15 декември 2028	\$3 002 812	2 570 107€
13	15 март 2029	\$3 493 705	2 990 262€
14	15 юни 2029	\$4 171 899	3 570 728€
15	15 септември 2029	\$4 660 704	3 989 096€
16	15 декември 2029	\$4 937 100	4 225 664€
17	15 март 2030	\$150 205 734	128 561 088€
18	15 юни 2030	\$5 347 739	4 577 130€
19	15 септември 2030	\$6 706 930	5 740 461€
20	15 декември 2030	\$2 444 706	2 092 424€
21	15 март 2031	\$2 089 995	1 788 827€
22	15 юни 2031	\$1 695 238	1 450 954€
23	15 септември 2031	\$1 312 725	1 123 562€
24	15 декември 2031	\$1 026 067	878 211€
25	15 март 2032	\$744 405	637 136€
26	15 юни 2032	\$426 810	365 306€
27	15 септември 2032	\$89 044	76 213€
28	15 декември 2032	\$71 235	60 970€
29	15 март 2033	\$55 971	47 905€
30	15 юни 2033	\$27 985	23 953€

Забележка: Посоченото разпределение на плащанията по месеци и години е на базата на предложението от правителството на САЩ и се допуска изменението му през годините при промяна на конкретния договор по реда на Закона за международните договори на Република България и/или съгласувано с Министерството на финансите.

5.2. Стойност на проекта за инвестиционен разход съгласно проект на международен договор BU-P-LBR

В отговор на изпратено от Министерството на отбраната Писмо-заявка за предоставяне на оферта (Letter of Request for Letter of Offer and Acceptance – LOR for LOA) за придобиване на брегови противокорабни ракетни комплекси базиран на противокорабна ракета Naval Strike Missile, както и проект за международен договор (Letter of Offer and Acceptance - LOA) BU-P-LBR от 29.09.2025 г., общата прогнозната стойност е \$3 492 861 (2 989 540 €) без ДДС, разпределени както следва:

- Прогнозна цена - \$3 384 556 (2 896 841 €) без ДДС;
- Административна такса - \$108 305 (92 698 €) без ДДС;

Общата прогнозна цена в евро е изчислена при курс на щатския долар 1\$=0,8559 €, към дата 07.01.2026 г.

5.2.1. Начин на плащане

В резултат на получената информация от проект на договор BU-P-LBR от 29.09.2025 г., е предвидено заплащането да се извърши за период от 5 (пет) години след подписването на договор, с разпределение на плащанията, както следва:

№ по ред	Дата, месец, година	Необходими финансови средства в щатски долари	Необходими финансови средства в евро
2	15 юни 2026	\$30 764	26 331€
3	15 септември 2026	\$48 059	41 134€
4	15 декември 2026	\$61 881	52 964€
5	15 март 2027	\$382 157	327 088€
6	15 юни 2027	\$403 478	345 337€
7	15 септември 2027	\$132 256	113 198€
8	15 декември 2027	\$438 332	375 168€
9	15 март 2028	\$196 567	168 242€
10	15 юни 2028	\$197 714	169 223€
11	15 септември 2028	\$216 797	185 557€
12	15 декември 2028	\$227 711	194 898€
13	15 март 2029	\$232 294	198 821€
14	15 юни 2029	\$216 894	185 640€
15	15 септември 2029	\$193 465	165 587€
16	15 декември 2029	\$160 394	137 281€
17	15 март 2030	\$118 819	101 697€
18	15 юни 2030	\$82 957	71 003€
19	15 септември 2030	\$56 982	48 770€
20	15 декември 2030	\$32 234	27 589€

Забележка: Посоченото разпределение на плащанията по месеци и години е на базата на предложението от правителството на САЩ и се допуска изменението му през годините при промяна на конкретния договор по реда на Закона за международните договори на Република България и/или съгласувано с Министерството на финансите.

Съгласно посочените финансови разчети по проект на договор BU-P-AAL от 25.08.2025 г. с прогнозна стойност от \$205 859 162 (176 194 857€) без ДДС и проект на договор BU-P-LBR от 29.09.2025 г. с прогнозна стойност от \$3 492 861 (2 989 540 €.) без ДДС,

Общата прогнозна стойност на проекта за инвестиционен разход възлиза на \$209 352 023 или 179 184 397€ без ДДС и мита, изчислени при курс на щатския долар 1\$=0,8559€, към дата 07.01.2026 г..

5.3. Източници на финансиране на проекта

Финансовите средства за 2026 г. се осигуряват с акт на министерски съвет и са в рамките на разходите за отбрана за 2026 г., като ще бъдат предвидени по

бюджета на Министерството на отбраната за 2026 г. в хода на актуализиране на разчетите по проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., при спазване на условията, определени със Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.

За следващите години необходимите средства ще се осигуряват в рамките на утвърдените разходи за отбрана за съответната година.

6. РИСКОВЕ

Във Военноморските сили са идентифицирани следните рискове при реализацията на проекта, евентуалното сбъдване на които би застрашило постигането на целите на проекта, както следва:

– **Риск № 1 Недостиг на финансови средства за стартиране на проекта.** За реализирането на такъв проект ще бъдат необходими значителни финансови средства, които засега не са осигурени. Този риск може да настъпи при следните **рискови събития**:

– недостиг на финансови средства в централния бюджет, необходими за реализацията на проекта;

– невъзможност за извършване на плащанията, съгласно схемата, посочена в договорите.

– **Риск № 2 „Забавяне на реализацията след стартирането”.** Поради мащабите на проекта съществува вероятност за възникване на проблеми при реализацията. Евентуално значително забавяне може да възпрепятства постигането на първоначално поставените цели и желания краен резултат. Този риск може да настъпи при следните **рискови събития**:

– неизпълнение на задълженията, произтичащи от договора от страна на Министерството на отбраната на Република България;

– неизпълнение на задълженията, произтичащи от договора от страна на изпълнителя;

– пренасяне назад във времето на някои от етапите на реализация на проекта поради появата на нов приоритет (цел) за постигане пред ВМС.

Състоянието на изследваните рискове беше определено в матрицата на риска (Фиг. №1).

МАТРИЦА НА РИСКОВЕТЕ

ВЕРОЯТНОСТ	Висока			
	Средна		Риск 2	Риск 1
	Ниска			
Фиг. №1		Ниско	Средно	Високо
ВЛИЯНИЕ				

6.1. Действия по намаляване влиянието на рисковете.

За намаляване влиянието на Риск № 1 „Недостиг на финансови средства за стартиране на проекта”:

– договаряне на придобиването при разсрочено плащане с първоначален гратисен период;

– убеждаване на държавното ръководство за важността на проекта и отпускане на средства от републиканския бюджет;

– търсене на алтернативни методи за реализация на придобиването – съвместно придобиване с други страни членки на НАТО, чуждестранно финансиране и др.

За намаляване влиянието на Риск № 2 „Забавяне на реализацията след стартирането”:

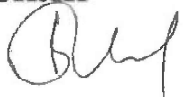
– поставяне на точни срокове при подписване на договор с изпълнителя и включване на значителни неустойки при забавяне изпълнението на проекта;

– формулиране на всички изисквания към отбранителния продукт по време на подготвителната фаза;

– изграждане на система от мероприятия за периодичен отчет за реализацията на придобиването.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БОРДА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТ
„ПРИДОБИВАНЕ НА БРЕГОВИ ПРОТИВОКОРАБНИ РАКЕТНИ КОМПЛЕКСИ
ЗА ВОЕННОМОРСКИТЕ СИЛИ“**

ФЛОТИЛЕН АДМИРАЛ



ВАНЬО МУСИНСКИ